

BISDOM MAGAZINE

2013 | SEPTEMBER

Geestelijk leven en gebed

Tijd doorbrengen met God

De parochie en gebed

Gebed in je dagelijks leven

Noteer in uw agenda!*

Bisdombedevaart Polen
18-25 oktober 2014

* Zie binnenkort voor
meer informatie
www.bisdombreda.nl

Open je hart voor Christus

Met deze woorden van paus Johannes Paulus II willen we als bisdom Breda in zijn voetsporen treden. We bezoeken met onze vierde bisdombedevaart belangrijke plaatsen uit het leven van deze paus. 'Open je hart voor Christus' was zijn oproep aan iedere gelovige. Hij is ons op unieke wijze hierin voorgedaan.

Organisatie in handen van:

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2014 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 10,- over op girorekening 1066316 t.n.v. Uitgeverij bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie
Monique van Delft,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Roosendaal
(hoofdredacteur).

Adres redactie
E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop
Borgerpark Media
E info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk
brainstorm en concept, Breda

Issn nummer: 1874-0480

Foto's:
R. Mangold

IN DEZE UITGAVE

4 |
Retraite: stilte zoeken
in het klooster

8 |
Het getijdengebed

12 |
'Heer, leer ons bidden'

16 |
Gebed in je
dagelijks leven

20 |
Het gebed van
de gelovigen

24 |
Stilteretraites van
Foyer de Charité

6 | De parochie en gebed

10 | Een zwijgend getuigenis

18 | Geestelijk leven en gebed in de Priester- en Diakenopleiding

22 | Rozenkrans voor jong en oud

26 | Kerk in de steigers: H. Bonifaciuskerk in Kwadendamme

Belstel gratis* exemplaren van dit magazine via magazine@bisdombreda.nl
*Magazines zijn gratis voor parochies in het bisdom van Breda.

VAN DE REDACTIE

Voor u ligt het nieuwe nummer van het Bisdommagazine over geestelijk leven en gebed. Bidden heeft te maken met vertrouwen en vertrouwdheid, met een persoonlijke betrokkenheid en verbondenheid. Bisschop Liesen: "Wanneer twee mensen gaan trouwen, vindt iedereen het heel normaal dat ze veel tijd samen doorbrengen, dat ze veel spreken met elkaar over van alles en nog wat, dat ze samen naar hun gezamenlijke toekomst kijken.

Bidden is ook zoiets: als je een band hebt met God, is het heel normaal dat je tijd doorbrengt met God, dat je als het ware van alles met Hem bespreekt" (p. 12). In dit magazine zijn artikelen samengebracht over gebed en geestelijk leven, vanuit kloosterlijke spiritualiteit en de wereld van parochie en gezin. "Bidden is zoveel rijker dan wij denken," schrijft pastoor Jeroen Smith (Leiden) in zijn artikel over de parochie en gebed (p. 6-7). "Het is niet alleen vragen, spreken en verstrooiingen, maar ook danken, zwijgen en geraakt worden

door Jezus' barmhartige liefde. Er valt veel te ontdekken." Naast de vele praktische vormen van gebed in de parochies is er een inhoudelijke onderlegger in de Catechismus van de Katholieke Kerk. "Het gedeelte uit de Catechismus over het gebed biedt stof genoeg voor heel wat inleidingen," aldus Smith die mede-coördinator is van het Katholiek Alpha Centrum en zijn tekst afsluit met de prikkelende vraag: durven we het aan om in onze parochies elkaar en anderen te helpen om het avontuur van gebed met Christus voort te zetten?

RETRAITE: STILTE ZOEKEN IN HET KLOOSTER

“Kan ik een dag bij u te gast zijn”, klinkt het als de gastzuster de telefoon opneemt. “Kan ik een paar dagen bij u verblijven?” leest ze, als ze de mail opent. Wat zit er achter die vraag? Wat zoekt iemand, wat verlangt iemand die deze vraag stelt? Als de gastzuster dat expliciet vraagt, is het antwoord steevast: rust, stilte, tot mezelf komen, weg uit de hectiek van alle dag. Soms voegt iemand eraan toe: “Ik zou graag tijd hebben om met God bezig te zijn, om te bidden, om te lezen.” Soms ook wil men samen met anderen komen, om wat ‘dieper’ te gaan.

(Be)zoekers

Wat heeft zo’n kloosterdag - of hebben enkele kloosterdagen - te bieden aan deze vele (be)zoekers? Want inderdaad, het zijn er velen, ze komen overal vandaan, en vertonen een grote verscheidenheid van al of niet kerkelijke achtergrond. Stilte. Inderdaad. Velen die komen laten spontaan hun mobieltje thuis of zetten hem bij aankomst uit. De kamer die men krijgt ademt stilte en soberheid. Er is behalve het noodzakelijke meubilair weinig dat aandacht trekt en niets dat de stilte doorbreekt: geen radio,

TV of internet. En dan kan het onthaasten beginnen. Soms zijn die eerste momenten flink wennen, omdat je dan pas goed voelt hoeveel drukte en lawaai er nog in je zit. Maar de stilte doet zijn heilzame werk. Je kunt weer ervaren dat je iemand bent, dat je bent wie je bent; dat je een hart hebt en dat ernaar te luisteren valt.

Gemeenschap die God zoekt

Toch denk ik dat het klooster nog iets meer biedt. Iets dat wellicht even wezenlijk is, namelijk een gemeenschap. Een gemeenschap van mensen die God zoeken en die daarom stilte mogelijk maakt. Maar niet alleen stilte, ook ontmoeting, en dan niet slechts ontmoeting van mens tot mens. Maar het loutere feit dat zij een biddende gemeenschap is, doet haar boven zichzelf uitwijzen naar iets wat zij zelf niet is, maar wat veel groter is dan zij zelf. Haar aanwezigheid roept onherroepelijk iets op van God. Dat is de kracht van een gemeenschap. En de gast kan zich daarvoor openstellen.

Liturgie vieren

Behalve het kamertje voor jezelf alleen -

of voor de groep waarmee je bent gekomen - is er de kerk. De gast wordt uitgenodigd er binnen te gaan. Die ruimte is veel hoger en wijder dan die van het kamertje. Je ervaart er iets van heiligheid, ontzag en ook van schoonheid. Zesmaal per dag vullen de zusters die ruimte om liturgie te vieren, in het geloof dat dan gebeurt wat van het hoogste belang is: de ontmoeting van de mens met God en van God met de mens. Dan vernieuwt zich de gemeenschap tussen God en de mens en van de mensen onderling. Maar deze gemeenschap wordt wel op een andere basis gesticht, dan die we gewend zijn via onze gebruikelijke kanalen. Hier gaat het via de lof aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, via Christus, wiens naam hier zo dikwijls klinkt.

Laat de gast nu niet denken dat het leven in het klooster de hemel op aarde is. En dat een dagje - of enkele dagen - in het klooster je even in het paradijs brengen. In feite is de liturgie die de zusters dagelijks vieren een geïntensiveerd gebeuren van wat in iedere parochiekerk gebeurt. De zusters weten heel goed hoe

je in het dagelijkse leven aan elkaar kunt lijden, en hoe je altijd maar weer de goede strijd moet strijden, maar samengekomen in de kerk beelden zij uit hoe het eens zal zijn: mensen met elkaar verenigd en verzoend rondom God, die in zichzelf gemeenschap is. Een gemeenschap van Drie personen, die niet met elkaar samenvallen. Een gemeenschap, die anders-zijn, uniek-zijn sluit; waar dus verbondenheid en vrijheid elkaar niet uitsluiten, maar elkaar oproepen. Vooral als we Eucharistie vieren krijgen we als het ware onze hoop in beeld gebracht: mensen, die zo verschillend zijn, samengebracht rond de tafel van de Heer.

Open je hart

Verlaat je de kerk, dan is je hart wat wijder geworden. Dat doet deugd. En als er dan wat gesprek is met de andere gasten, bijvoorbeeld aan de maaltijden of onder de afwas, is dat gesprek toch vaak wat anders dan je normaal meemaakt. Of als je een gesprek met de gastzuster vraagt, gaat het over dat hart van je.

Het gebeurt ook wel dat de beleving van

de stilte niet op de eerste plaats komt, maar dat mensen vragen om verdieping, om samen meer te leren over bijvoorbeeld de psalmen, of over de spiritualiteit van Benedictus, over Maria, of over het bidden. In de mate dat het mogelijk is gaan de zusters daarop in.

Een dagje klooster hoeft dus geen vlucht te zijn, weg van al die anderen die je verhinderen om bij jezelf te komen. En bij wie je toch onvermijdelijk weer terug wilt en moet komen. De stilte van het kamertje en het bidden in de kerk bieden de ruimte waar je open kunt gaan en boven jezelf wordt uitgetild. Of anders gezegd: waar je ervaren mag dat je je eigen kleine persoontje ontvangen hebt uit de hand van God, die het contact met je blijft zoeken en naar je gebed verlangt. En die je aan al die andere mensen op je levensweg terug wil schenken als een zusterlijke of broederlijke tochtgenoot om elkaar te steunen op weg naar wat komen gaat.

zr. Hildegard Koetsveld
OLV Abdij Oosterhout

DE PAROCHIE EN GEBED

Bijeenkomst in het bisschopshuis

Op maandagavond 23 september is Jeroen Smith te gast op een bijeenkomst voor pastorale beroepskrachten in het bisschopshuis. Hij zal spreken over het bevorderen van geestelijk leven en het gebed in de parochie en daarbij ook ingaan op initiatieven als de Alpha Cursus. Priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers kunnen zich aanmelden via E.programmagids@bisdombreda.nl

Studiedag Liturgie

Op dinsdag 18 maart 2014 (10.00-16.00 uur) gaat de jaarlijkse Studiedag Liturgie over de waarde van de eucharistische aanbidding voor gelovigen van deze tijd en nieuwe gebedsinitiatieven met eucharistische aanbidding.

Er valt veel te ontdekken

De apostelen konden bidden, maar als ze Jezus zien bidden, vragen zij: Heer, leer ons bidden. Laten we de heilige Geest vragen dat ook in ons hart en in onze parochies, dit verlangen opkomt: Heer, leer ons bidden. Daar kan een aanbod bij helpen. Bijvoorbeeld één keer per maand (als het kan na een Avondmis door de week) wat korte praktische handreikingen voor het gebed, gevolgd door een moment van gebed. De gemeenschap Emmanuel heeft een 'School van Aanbidding' gemaakt, korte inleidingen over de verschillende aspecten van het gebed. Het gedeelte uit de Catechismus van de Katholieke Kerk (CKK) over het gebed biedt evenzeer stof genoeg voor heel wat inleidingen. Want bidden is zoveel rijker dan wij denken: niet alleen vragen, spreken en verstrooiingen, maar ook danken, zwijgen en geraakt worden door Jezus' barmhartige liefde. Er valt veel te ontdekken.

30 minuten eucharistische aanbidding

Het wezen van het christelijk bidden is de ontmoeting. Vooral in de sacramenten vindt die ontmoeting plaats en ook in het bidden. Beide komen samen in de eucharistische aanbidding. Jezus is hier werkelijk aanwezig en Hij handelt. We hoeven Zijn aanwezigheid niet 'te maken' (bijvoorbeeld door allerlei meditaties), Hij is er. Hij is er zoals Hij is, een en al goedheid en betrokkenheid. Wij mogen daar zijn, zoals wij zijn. Telkens weer horen we, hoe goed zo'n moment van aanbidding de mensen doet. En het is niet heel ingewikkeld om mogelijkheden te creëren voor deze ontmoeting met de Heer. 30 minuten voor of na een doorweekse Mis, of zaterdag of zondag in de namiddag. Met de priester zijn hier zeker afspraken over te maken, met een koster, met enige mensen die dit willen ondersteunen.

Een gebedsgroep(je)

In de parochies komen we gebedsgroepen tegen, van allerlei slag. Mothersprayer en

Fathersprayer, Pater Pio, Charismatisch, Rozenkrans... Dat zijn kostbare bouwstenen van onze parochies, hoe klein en broos ze soms ook lijken. Ze zijn een signaal dat zulke groepen mogelijk zijn en dat er behoefte aan is. Waarom zouden we het niet aandurven als er nog geen ruim aanbod is, om van tijd tot tijd buiten de vaste vieringen samen te komen om te bidden? Voor de parochie, de persoonlijke noden, roeping, de 'ellende' in de wereld, de zieken en noem maar op. Alle persoonlijke ontboezemingen zijn niet nodig. Eenvoudig intenties opschrijven in een schrift en dan samen daarvoor bidden. De levende Heer hoort en verhoort. Hij zegt: "Wat twee eensgezind vragen zullen zijn verkrijgen" (Matteüs 18,19).

Alpha-cursus: een hecht fundament

Al meer dan vijftien jaar wordt de Alpha-cursus (www.rk-alpha-centrum.nl) in katholiek Nederland gegeven. Heel wat mensen hebben via deze cursus de weg naar het persoonlijk geloof en de Kerk

gevonden. Ook vaste kerkgangers geven aan door de Alpha-cursus verdieping gevonden te hebben. De Alpha is voor iedereen. Tien weken rond de kernthema's van het geloof: de persoon van Jezus, de Bijbel, de heilige Geest, de Kerk... En natuurlijk het gebed.

De vijfde bijeenkomst heet: Bidden: waarom en hoe? Waarom? Omdat God zich tot ons wendt en ons uitnodigt voor dit gesprek. En omdat een relatie bestaat bij de gratie van communicatie. Die zin is door het rijm goed te onthouden. De persoonlijke band met Jezus vraagt om bidden. Hoe? Maak het niet te moeilijk. Teresa van Avila zegt, dat bidden praten is met een goede Vriend, die van ons houdt (zie CKK, nr. 2709). De vele vormen worden dan genoemd: met eigen woorden en met woorden vanuit de Kerk; vragen, danken, aanbidden en luisteren; alleen en met anderen; op een speciale gebedsplaats maar ook weer 'overal'; op speciale geplande tijden maar ook weer 'altijd'; voor anderen maar ook met de

voorspraak van anderen, Maria en de heiligen. Kort wordt er ook uitgelegd, dat bidden dieper gaat dan iets voelen en dat er perioden kunnen zijn dat het moeilijker is. De heilige Niklaus van Flüe zei (†1487): "Bidden is soms vechten met God, soms dansen met God." Bij de daaropvolgende bijeenkomst in de Alpha-cursus is er ook een korte gebedstijd, zodat de mensen er iets van kunnen ervaren, heel laagdrempelig (geen Eucharistie of Rozenkrans) en toegankelijk.

Het is opmerkelijk dat de deelnemers, die vaak geen enkele kerkelijke achtergrond hebben en soms erg sceptisch zijn, geboeid luisteren naar praktische aanwijzingen over het gebed. Het is duidelijk dat er een honger is om hierover te leren. Maar ook bij deelnemers die al bidden, valt op hoeveel ze hebben aan deze eenvoudige inleiding.

Durven spreken, durven bidden

Is het u weleens opgevallen dat men

tegenwoordig over van alles en nog wat zonder enige gêne in het openbaar praat? Alleen als het over bidden gaat, valt er een stilte. Dat vindt men te persoonlijk! Of men weet er niets over te zeggen, bij gebrek aan ervaring met echt bidden. De Alpha-cursus helpt om hier over te spreken en reikt woorden aan om het uit te leggen. Maar ook de andere suggesties kunnen hierbij helpen. Waarom zouden we dit ook niet met anderen delen? De mens is immers geschapen om met God te leven! Durven we het aan om in onze parochies momenten van gebed aan te bieden en elkaar en anderen te helpen om dit avontuur van gebed met Christus voort te zetten?

Jeroen Smith pr.

Pastoor te Leiden, mede-coördinator Katholiek Alpha Centrum.

Op zondag 2 juni 2013 zond Omroep RKK een geloofsgesprek uit met Jeroen Smith. Bekijk de uitzending via www.rkk.nl.

HET GETIJDENGEBED

Hoe vaak op een dag zoek je contact met God? Deze vraag is van betekenis voor iedereen die ernaar verlangt God als een werkelijkheid in zijn of haar leven te beleven en recht doen. Gebed, de vorm waarin we als mensen met God contact leggen, is zelfs van levensbelang voor degenen die een roeping volgen om hun leven helemaal aan God toe te wijden. Het helpt om voor het gebed vaste momenten op de dag te kiezen en het helpt om het samen te doen. Zo heeft zich in de christelijke traditie de praktijk van het getijdengebed ontwikkeld. Hoe levend en bezielend deze ook vandaag de dag is, kun je bijvoorbeeld merken als je deelneemt aan de gebedstijden van een kloostergemeenschap.

Bidden op vaste tijden

De eerste christenen hebben het gebruik om God op vaste tijden van de dag te eren overgenomen uit het jodendom. Drie keer per dag, op de tijd waarop in de tempel het morgen- en het avondoffer werd gebracht en nog eens in de middag, kwamen en komen joden in de synagoge samen voor een gebedsdienst. De eerste generaties christenen gingen zich richten naar de Romeinse dagindeling. Mohammed kende het gebruik van de gebedsuren in de joodse en christelijke gemeenschap en voerde deze als verplichting voor zijn volgelingen in. In het christendom verdween in de loop der tijd de deelname van alle gelovigen en werd het getijdengebed iets voor de leden van religieuze gemeenschappen en de geestelijkheid. Het vertrouwde beeld van voor het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) is vooral dat van koorgebed zingende kloosterlingen en brevierende priesters. Het Concilie benadrukte echter de eigenlijke aard van het getijdengebed als het officiële liturgische gebed van de hele Kerkgemeenschap. Daarom stimuleerde het Concilie ook dat het door leken gelovigen wordt gebeden.

Geleidelijke toename

De mogelijkheid om het getijdengebed ook in de volkstaal te bidden, maakte

het feitelijk ook voor de hele geloofsgemeenschap weer toegankelijk. Niettemin aan vijftig jaar na het Concilie niet worden gezegd dat het bidden van de getijden een hoge vlucht heeft genomen. Toch raakt een groeiende groep ermee bekend, mede dankzij nieuw hulpmiddelen als online meebidden met kloosters. Derde ordelingen, oblaten en theologiestudenten zijn in de gelegenheid het bidden van de getijden te leren kennen en in hun geloofsleven een plaats te geven. Ook als gezamenlijk gebed van de plaatselijke geloofsgemeenschap komt het getijdengebed geleidelijk aan meer in beeld. De bisschoppen hebben onlangs het bidden van de vespers aanbevolen, wanneer de Paaswake niet kan worden gevierd. In heel het land worden steeds meer initiatieven genomen om in de parochie bijvoorbeeld het morgengebed te bidden of te zingen. En in de abdij Koningshoeven vond bijvoorbeeld een jaar geleden een studiedag plaats over het getijdengebed in de parochies.

Ingroeien in de gebedstaal

Voor degenen die nog niet bekend zijn met het getijdengebed kan de drempel om erin te stappen wat hoog zijn. Het Nederlandse getijdenboek is op het eerste gezicht niet eenvoudig te gebruiken. Het is niet gemakkelijk de juiste teksten te vinden voor wie niet vertrouwd is met de opbouw van de verschillende gebedstijden en het systeem van het liturgisch kerkelijk jaar. Het Klein Getijdenboek - een vereenvoudiging van het volledige getijdenboek - of boekjes voor de afzonderlijke tijden kunnen een hulp zijn. Een meer fundamentele moeilijkheid hangt samen met de aard van de kerkelijke liturgie zelf. Vrijwel alle teksten van het getijdengebed zijn voorgegeven en zeker driekwart ervan komt uit de Bijbel. Het is lang niet altijd gemakkelijk met anderzins woorden te bidden. Bovendien zijn taal en de leefwereld van de psalmen anders dan de onze. Het vraagt ingroeien en volhouden om zich de woorden van het getijdengebed eigen te maken en daarmee zelf te gaan bidden.

Meeleven met het kerkelijk jaar

Ondanks de moeilijkheden kan het bidden van het getijdengebed, zowel privé als in gemeenschap, een rijke ervaring worden. Het is een hulp bij het meeleven met het kerkelijk jaar. Voor de meeste mensen is de zondagse viering het moment waarop ze het verloop van de liturgische tijden en feesten meemaken. Advent en Kerstijd, Veertigdagentijd en Paastijd, de tijd door het jaar en de feesten van de Heer en de heiligen hebben een directe weerslag op de gebedsteksten van het getijdengebed. Wie regelmatig de getijden bidt, zal veel gemakkelijker meeleven met het liturgische ritme van het kerkelijk jaar.

De gebedstaal van de getijden

Het aanvankelijke schijnbare nadeel van de voorgegeven teksten uit de Bijbel en de gebedsschat van de Kerk is op termijn een voordeel. Wie volhoudt en zich blijft toeleggen op het invoelen in de teksten van de getijden raakt thuis in het denken, beleven en geloven van de Bijbel en de Kerk van de eeuwen. De woorden van de getijden zijn vanwege het hoge bijbelse gehalte vrijwel altijd Gods Woord of toespelingen erop. De gebedstaal van de getijden is daarom feitelijk de hoogste die er is, met woorden die God zelf heeft gegeven. Het bidden van de getijden is dan niet alleen meer zoeken hoe vreemde woorden onze gevoelens en verlangens kunnen uitdrukken, maar ook hoe wij ons kunnen overgeven aan het Woord van God dat van buiten op ons toekomt, en dat Hij in ons leven laat klinken. Zijn woorden gaan dan in ons leven. Het vreemde helpt uit onszelf te komen en met andere, nieuwe ogen naar ons eigen leven en de wereld om ons heen te zien en God zelf te ervaren en te ontmoeten als de Ander tot wie we in gebed naderen. En dat laatste is het wezen van al ons gebed.

Ben Hartmann
Secretaris-generaal

EEN ZWIJGEND GETUIGENIS

“Gij zijt genaderd tot de berg Sion en de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem en de duizendtallen engelen, de feestelijke en plechtige vergadering van de eerstgeborenen die in de hemel zijn ingeschreven” (Hebr 12, 22-23a). Wat een overweldigend beeld! Inderdaad, niets minder dan dit beeld komt ons tegemoet als we in aanbidding bij de heilige eucharistie verblijven: de hemel is open voor ons. Ons kleine hart kan slechts enkele vonken van het grote vuur gewaarworden. Anders gezegd: God heeft zich in de gedaante van brood verborgen, om ons nabij te zijn. Zijn tegenwoordigheid zouden wij anders niet aankunnen. Want in dit sacrament wacht Jezus, de eeuwige liefde en Zoon van God, zelf op ons. Meer nog, waar Christus is, daar is ook de Vader, is ook de heilige Geest. En wij zijn uitgenodigd om Hem daar te ontmoeten: Hem, de Drie-ene God.

Het Allerheiligste

Wanneer mensen zich uit het gewoel van een grote stad terugtrekken in een crypte van een kerk, of in een kapel, waar ze weten dat het Allerheiligste is uitgesteld; wanneer jonge mensen enthousiast en vredig bijeenkomen voor nachtelijke aanbidding, om te bidden, te zingen, te zwijgen; wanneer vrouwen en mannen in een klooster hun leven wijden aan de dienst van aanbidding, dan zijn dat openingen waarlangs genade van boven ontvangen wordt en tegelijk uitdrukking van ons geloof. Daar wordt een teken gesteld, dat onlosmakelijk is verbonden met de goede werken waarmee we ons als christenen moeten onderscheiden. In de aanbidding geven we een zwijgend getuigenis van Gods levende, werkdadige tegenwoordigheid.

Gebed

Aanbidding is meer zwijgen dan spreken. Uitgezochte woorden van gebed, bij voor-

keur uit de heilige Schrift, kunnen ons helpen om tot dit innerlijke zwijgen te komen. Verder kan de rozenkrans gebeden worden, of een litanie met zijn ritmische herhalingen. Anderen bidden het liefst met enkele woorden die, naarmate ze langer en met meer aandacht worden herhaald, in het hart neerdalen: “Rabboeni!” (Joh 20,16); “Abba, Vader” (Marcus 14,36; Romeinen 8,15); “Maranatha, kom, Heer Jezus” (Openbaring 22,20).

Overgave in liefde

Of we nu met of zonder woorden bidden, veel belangrijker dan wat wij doen, is wat HIJ in de eucharistie doet. Als Verrezen Heer looft Hij de Vader en dankt Hem namens ons, offert zich voor ons, zet zich helemaal voor ons in. Wij hoeven ons enkel met hem te verenigen. De aanbidding van de Heer in het sacrament doet de viering van de eucharistie overgaan in contemplatie. Alleen al de aanblik van de uitgestelde heilige hostie prikkelt ons geloof en nodigt ons uit tot geestelijke communie, tot gebed en overgave in liefde in de geest van de eucharistieviering. Want God is onze oorsprong en onze bestemming.

Gods tegenwoordigheid

Maar Hij dringt zich niet op. “Ik sta voor de deur en Ik klop. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij” (Openbaring 3,20). In de aanbidding openen wij de deuren van ons hart en de deuren van de wereld voor Gods tegenwoordigheid.

Het hoogtepunt van aanbidding is zichzelf en de wereld vergeten en alleen nog God er laten zijn. Maar dat is erg moeilijk, juist omdat het zo eenvoudig is. Al is het maar een moment, dat het werkelijkheid wordt, en dan weer een moment! En altijd is het een geschenk, niet iets waar je zomaar over kunt beschikken.

Niet minder waardevol is het eenvoudig volharden in trouw, het volhouden in droogheid en verstrooidheid, bij vermoeidheid of twijfel. Naar wie zouden we anders gaan (vgl. Johannes 6,68)? Aanbidding is thuiskomen.

Liefdevol leven

Aanbidding is ook zending. Zoals de eucharistieviering ons uitnodigt tot goede daden (“Ga heen in vrede”), zo is eucharistische aanbidding meer dan verblijven bij het heilig sacrament: ze sluit het hele leven en de alledaagse gebeurtenissen in, ze is een houding, een manier van leven. Het is overgave van het hele zijn aan God - mijn tijd en mijn eeuwigheid, mijn hart, mijn denken, wensen en verlangens, mijn daden en woorden, en uiteindelijk ook mijn schuld. Zo zal de houding van aanbidding mij er ook toe brengen de Vader, de Zoon en de heilige Geest in mijn medemens te zien, en Hem zo te dienen en mijn liefde te bewijzen. Hij, die ik aanbid, geeft me daar de kracht toe, mijn leven lang.

Een bezoeker van een aanbiddingskapel noteerde eens: “Ik zag een negentigjarige non. Zij was verzonken in zichzelf, gekromd, biddend voor de eucharistische Heer. Dagelijks, ook 's zondags. Jaar in jaar uit. 's Morgens om zes uur en 's avonds acht uur was ze op haar plaats. Klaarwakker en zonder woorden. Aandachtig. Zo vindt ze haar kracht voor het leven.” Voor haar leven, voor het leven van de wereld, en voor hét leven, dat overstromt in de Eeuwigheid.

Communititeit slotklooster Steyl

Het Slotklooster Steyl

In het Slotklooster Steyl leven Dienaressen van de H. Geest van de Altijdurende Aanbidding. De communititeit van het Slotklooster Steyl bestaat uit 28 zusters. Zij houden dag en nacht aanbidding voor het uitgestelde Allerheiligste. De kapel is de gehele dag geopend van 5.30 tot 18.15 uur. De mogelijkheid bestaat zich via een ‘eucharistische aanbiddingsgemeenschap’ in gebed aan te sluiten bij de zusters. De communititeit is een van de twintig aanbiddingskapellen in verschillende landen, die sinds de stichting van de congregatie vanuit Steyl zijn geopend. De heilige pater Arnold Janssen is de stichter van de congregatie. Voor meer informatie: www.kloostercenakel.nl

U, aller-schoonste tempel onder de mensen;
U, aller-schitterendste woning van de Drie-ene God;
U, overstromend vat van genade en gaven van de
Heilige Geest!

(h. Arnold Janssen)

'HEER, LEER ONS BIDDEN'

"Heer, leer ons bidden" zeggen de leerlingen tegen Jezus. Op het eerste gezicht lijkt het vreemd dat de leerlingen niet zouden weten hoe ze kunnen bidden. Het waren toch gelovige Joden, die allerlei gebeden en vormen van gebed kenden? Maar juist deze mensen merken een enorm verschil tussen wat ze van oudsher kennen en de manier waarop Jezus bidt. Gebeden kun je leren, maar bidden kun je eigenlijk niet uitleggen. Bidden is net zoiets als smaak: hoe kun je de smaak van een banaan aan iemand uitleggen, die er nog nooit een geproefd heeft? Je kunt het hooguit beschrijven, maar je kunt het pas echt duidelijk maken als je die persoon een banaan laat proeven. Dat is dan ook wat Jezus doet: Hij laat de leerlingen proeven van zijn eigen gebed, dat altijd vertrouwvol begint met "Vader" en Hij past het dan aan, zodat zijn leerlingen mee kunnen doen.

Vertrouwen en vertrouwdheid

Een Nederlands spreekwoord zegt: "Nood leert bidden", maar de leerlingen van Jezus zijn niet in nood als ze Hem vragen om hen te leren bidden. Echt bidden heeft niet zoveel met nood te maken, maar veeleer met vertrouwen en vertrouwdheid, met een persoonlijke betrokkenheid en verbondenheid. Wanneer twee mensen gaan trouwen, vindt iedereen het heel normaal dat ze veel tijd samen doorbrengen, dat ze veel spreken met elkaar over van alles en nog wat, dat ze samen naar hun gezamenlijke toekomst kijken. Bidden is ook zoiets: als je een band hebt met God, is het heel normaal dat je tijd doorbrengt met God, dat je als het ware van alles met Hem bespreekt. Bidden is eigenlijk iets voor elke dag en niet alleen iets voor

noodgevallen. De evangelies getuigen ervan dat Jezus vaak bad, en dat niet alleen op de sabbath. Wanneer er overdag geen gelegenheid was vanwege de vele mensen die naar Hem toekwamen, dan stond Hij 's nachts op om te bidden.

Vriendschap met God

Wanneer Jezus toch iets wil uitleggen bij de woorden van zijn gebed, dan doet Hij dat door middel van een gelijkenis. Hij vertelt een gelijkenis over iemand die een reizende vriend ontvangt en 's nacht bij een andere vriend om brood aanklopt. Jezus vertrekt vanuit vriendschap om duidelijk te maken dat bidden zoiets is als het goede dat tussen vrienden op en neergaat, maar dan met dit verschil: waar er bij mensen een grens aan vriendschap zit, is dat bij God niet het geval. Als je daarbij bedenkt dat je als mens wezenlijk onderweg bent en dat je leven eigenlijk een reis is, dan besef je dat je op vrienden bent aangewezen. God is die vriend in je leven bij wie je altijd aan kunt kloppen.

Vele mensen die Jezus meemaakten wilden zich bij Hem aansluiten. Jezus maakte duidelijk wat het betekent je levensreis met Hem te verbinden. "Vossen hebben holen", zo zei Hij, "en vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon heeft niets waarop Hij zijn hoofd te rusten kan leggen". Jezus nestelt zich niet in het aardse leven. Hij zoekt geen mensen die Hem goed of interessant vinden, of die Hem applaus geven. Hij zoekt mensen die met Hem willen meegaan op zijn levensreis, ook als de schaduw van het kruis op die weg valt. Hij zoekt mensen die zijn vriend of vriendin willen zijn en echt willen meedoen met wat Hij doet.

Dat leert Hij zijn leerlingen bidden: "Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel" en ook "Vergeef ons onze schuld, zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven."

God zoekt ons

Mensen zijn vragende wezens, ons leven is een vraag. Daarom neemt bidden vaak de vorm aan van vragen. De echte vraag daarbij is: wie is God voor ons? Is Hij iemand die je alleen nodig hebt als je het zelf niet meer weet? Is Hij zoals een automaat waar je voor een euro aan gebed instopt en waaruit dan de gewenste oplossing moet komen? God wil graag geven, maar zoals een ander spreekwoord zegt: om te geven moet je met z'n tweeën zijn. Iemand voor wie God niet veel anders is dan een automaat, die is zelf alleen en laat ook God alleen staan.

Wat Jezus steeds opnieuw openbaart, is dat God ons zoekt, zodat we bij Hem kunnen zijn. De hele Bijbel getuigt van die zoektocht. Vanaf het begin wanneer de mens zich verstopt voor God: "Adam, waar ben je?", tot Jezus die over God spreekt als een herder die op zoek gaat naar het verloren schaap, en die zichzelf Goede Herder noemt. In Jezus geeft God alles wat Hij heeft. Wil je die liefde van God ontvangen? Als God niet gevraagd wordt, als mensen niet bereid zijn aan te nemen, hoe kan Hij dan geven? Ons gebed mag daarom inderdaad een vraag zijn. Niet als automaat voor gewenste oplossingen, maar als vraag naar God zelf, vanuit de bereidheid om zijn liefde te ontvangen en door te geven.

Bisschop Liesen

A silhouette of a person in profile, facing right, with their hands clasped in prayer. The background is a colorful, out-of-focus stained glass window. On the left side, there is a decorative, swirling graphic element in a dark brown color.

*Veel te laat heb ik U lief gekregen,
o schoonheid zo oud en toch zo nieuw.
Veel te laat heb ik U lief gekregen.*

*Binnen in mij waart Gij
en ik was buiten,
en dáár zocht ik U.
Lelijk als ik was,
stortte ik mij op de mooie dingen die Gij gemaakt hebt.*

Gij waart bij mij, maar ik was niet bij U!

*Die dingen hielden mij ver van U verwijderd;
en toch zouden ze niet bestaan
als ze niet in U bestonden.*

*Toen hebt Gij geroepen en geschreeuwd
en mijn doofheid doorbroken.
Geschitterd en gestraald hebt Gij
en mijn blindheid verjaagd.
Een heerlijke geur hebt Gij verspreid;
en diep ademde ik die in
en nu snak ik naar U.
Ik heb U geproefd en sindsdien
dorst en honger ik naar U.
Gij hebt mijn hart geraakt,
en het is ontvlamd
in verlangen naar uw vrede.*

Augustinus van Hippo

GEBED IN JE DAGELIJKS LEVEN

(Foto: Dennis en Sascha)

Dennis en Sascha Peters zijn actieve jonge mensen, geëngageerd in Kerk, de gemeenschap Emmanuel en de samenleving. De verschillende iPhones in hun huis in de Bredase wijk de Belcrum getuigen van een dynamisch bestaan. Zonder zichzelf tot 'modelbidders' te bestempelen, speelt gebed een grote rol in hun leven.

Dennis en Sascha hebben elkaar tijdens een studiereis naar Guatamala leren kennen. De vonk sprong over en ze vonden elkaar in hun inzet voor anderen. Ze werkten voor Fidesco, de ontwikkelingsorganisatie van de gemeenschap Emmanuel, in achterstandswijken van New York. Daar draaiden zij projecten met de Franciscans of the Renewal. Daarna waren ze als koppel actief in Tanzania, waar ze anderhalf jaar verbleven en samen met de Salesianen van Don Bosco werkten. Ze keerden terug naar Nederland, vonden werk en kochten een huis in Breda. "Soms kriebelt het wel. We hebben allebei zin voor avontuur," bekent Sascha. "Maar ja, we hebben een

hypotheek. Momenteel heerst er een economische crisis en dat maakt je voorzichtig. Maar we sluiten voor de toekomst niets uit." Momenteel heeft Dennis een baan bij EO Metterdaad en Sascha bij een kennisorganisatie voor zorg en welzijn in Rotterdam.

Levend geloof

Ze zijn allebei in een ander milieu opgegroeid. In het gezin van Sascha was een levend geloof. Haar ouders introduceerden haar in de Gemeenschap Emmanuel. Bij Dennis was dat anders. "Toen ik een jaar of twaalf was, zijn mijn ouders geleidelijk aan weggedreven van Kerk en geloof. Ik ging ook niet meer naar de Kerk. Toen ik verliefd werd op Sascha, ontdekte ik iemand met een levend geloof. Dat riep vragen op. We hebben veel gesprekken over haar overtuiging gevoerd. Zo ben ik naar de Kerk teruggekeerd en heb ik via Sascha mijn plek gevonden in de Gemeenschap Emmanuel. Mij trof het dat daar intensief gebeden werd. Mijn eerste kennismaking was direct na de

aanslag op de Twin Towers. Ik was boos en verdrietig. In een huiskring, gewoon bij iemand thuis, bad toen iemand voor de brandweermannen in New York. Dat raakte me enorm. Hoe onbegrijpelijk het ook was, ik zag dat het mogelijk was God altijd te loven en te danken."

Huiskring en gebed

Zo'n huiskring hebben ze eens in de twee weken. "We komen dan bij elkaar om ons geloof te delen, te luisteren naar het woord van God en samen te bidden. We beginnen altijd met de lofprijzing. Daarnaast speelt in onze spiritualiteit de aanbidding van het Allerheiligste een grote rol," zegt Sascha. Ze hebben ervaren dat dit niet overal zo is. "De gebedsstijl van de Franciscans of the Renewal en de Salesianen van Don Bosco is heel anders," vinden ze allebei. "De Salesianen baden en werkten tegelijkertijd. De getijden werden natuurlijk samen gebeden, maar verder was er weinig tijd voor persoonlijk gebed. Bij de Franciscans of the Renewal was dat echt anders. Voor hen vormde het gebed, met name de

aanbidding, het startpunt voor hun werk. We proberen dit ook te doen, trouw te zijn in het gebed. De huiskring is hierbij behulpzaam. Na de lofprijzing delen we wat ons in de Schrift geraakt heeft en hoe we dit proberen te leven. We willen samen achterhalen wat God ons door een bepaalde passage wil zeggen."

Persoonlijk gebed

Dennis en Sascha erkennen het belang van regelmaat. "Religieuzen hebben vaste tijden. Zo bidden zij vanaf de ochtend tot de avond," zegt Sascha. Dennis kent op zijn werk gebedstijden. "Bij de EO bidden we samen voor een belangrijke vergadering begint. Daarnaast kennen we ook door de week enkele gebedsmomenten. Voor mijzelf is aanbidding echter het rijkst. Ik kende deze eigenlijk niet. Thuis leerde ik alleen het Onze Vader en het Weesgegroet. Een persoonlijk gebed heb ik mijn ouders nooit horen zeggen. In de aanbidding is dat persoonlijke gesprek juist de kern. Al was dat in het begin wel moeilijk. Na vijf minuten begon ik al te

schuifelen en mijn gedachten dwaalden steeds af. Maar ik heb geleerd deze bij God neer te leggen. Geleidelijk aan ontvang ik dan de rust om tot stil gebed te komen." "Als katholiek gezin baden we voor het eten en voor het slapengaan," vertelt Sascha. "Die regelmaat proberen we ook te hebben."

Het gaat niet vanzelf

Beiden erkennen dat de opbouw van een gebedsleven niet eenvoudig is. Zelf doen ze hun best. "Vroeger namens we 's ochtends wel eens de tijd voor lofprijzing, gebed en een lied om God te danken. Zingen is immers dubbel bidden," aldus Sascha. "Maar nu Dennis om zes uur opstaat en meteen vertrekt, is dat er niet meer bij." Er zijn ook vormen van gebed in de verschillende fasen van hun leven. "Natuurlijk vieren we op zondag altijd de eucharistie. Ook daar speelt de lofprijzing een rol", vertelt Sascha. "Maar we kennen ook het gebed voor de biecht," vult Dennis aan. "We vragen de Heer of Hij ons wil laten zien waarin we tekort

schieten. En sinds kort bid ik wel eens het getijdengebed in de auto wanneer ik naar Radio Maria luister." Sascha houdt van het stil gebed. "In de kathedraal in Rotterdam is het Allerheiligste dagelijks uitgesteld. Er zijn altijd biddende mensen aanwezig. Ik bezoek deze kapel regelmatig. Ik zet al de raderen in mijn hoofd stil om dicht bij God te komen." Samen bidden ze sinds een paar maanden dagelijks de rozenkrans. "Je belooft zo vaak voor iemand te bidden," vertelt Dennis. "Je moet dit ook echt doen. Daarom bidden we na het avondeten de rozenkrans. Elk tientje heeft zijn eigen intentie. Daarnaast gaan we zo nu en dan op retraite."

"Maar we zijn geen modelbidders," haast Sascha zich te verklaren. "Er zijn ook dagen dat we niet de tijd nemen om te bidden. Wij moeten vechten om trouw te zijn in het gebed. Het gaat niet vanzelf."

Hans de Jong

GEESTELIJK LEVEN EN GEBED IN DE PRIESTER- EN DIAKENOPLEIDING

“Wij zijn door God geroepen en wel daartoe om bij Jezus te blijven (vgl. Marcus 3, 14), met Hem verbonden te zijn.” Deze woorden richtte paus Franciscus tot de bisschoppen, priesters, religieuzen en priesterstudenten tijdens de afgelopen Wereldjongerendagen in Rio de Janeiro. Hoewel de diakens niet apart genoemd worden, mogen de diakens zich vanzelfsprekend ook aangesproken weten. De paus waarschuwde zijn gehoor in Rio voor een te sterk en eenzijdig activisme, hoe goed ook bedoeld en hoe pastoraal ook bewogen. Blijvende vruchten worden in het pastoraat voortgebracht enkel daar waar men met Jezus verbonden is door een leven van gebed, aanbidding en meditatie.

Primaat van het geestelijk leven

Uitgangspunt van al het pastoraal en kerkelijk werk is, aldus paus Franciscus, het gebed. De contemplatie, het verblijven bij de Heer en het groeien in de relatie met Hem, gaat voor iedere actie uit. De paus reikt ons geen nieuw inzicht aan. Wel roept hij in herinnering wat Jezus zijn leerlingen al voorhiel: “Los van Mij kunt gij niets” (Johannes 15, 5). Zeker in een tijdsgewricht, waarin we geconfronteerd worden met krimp, geloofsverdamping, vergrijzing en het moeten sluiten van kerkgebouwen, zijn we geneigd om te denken in strategieën, plannen en acties om de teruggang een halt toe te roepen en hopelijk weer groei te bewerken. Een op het eerste gezicht tegennatuurlijke reactie wordt echter van ons als Kerk, en daarmee de ambtsdragers voorop, gevraagd, namelijk: een pas op de plaats, tijd verwakken door te gaan zitten aan de voeten van de Heer, de handen vouwen en met aandacht luisteren naar Hem.

Vorming

Priesters en diakens zijn allereerst en vooral mannen van gebed. Van priesters

en diakens wordt natuurlijk ook gevraagd dat ze hard werken, maar voor een juiste gerichtheid van alle pastorale activiteiten is het leven met de Heer van eminent belang. In de opleiding tot priester en diaken wordt dan ook veel aandacht gegeven aan de geestelijke vorming. Zonder de menselijke vorming, de theologische vorming en de pastorale vorming te onderschatten, ziet de Kerk de geestelijke vorming als de belangrijkste pijler en het hart van de hele vorming tot een ambt in de Kerk. De geestelijke vorming voert tot een diepe gemeenschap met Jezus Christus. Het vormt de kandidaat steeds meer naar het hart van de Heer om Hem zo ook als de Goede Herder in de gemeenschap present te kunnen stellen. Het gaat om een proces van omvorming die getypeerd kan worden met woorden van Johannes de Doper: “Hij moet groter worden, maar ik kleiner” (Johannes 3, 30).

Man van gebed

Groeien in de relatie met de Heer, het worden tot een man van gebed, gaat niet zomaar, zo leert de praktijk. Het gaat om een weg van vorming, oefening en vooral ook volharding. De ene keer gaat het bidden vanzelf en geeft het veel vreugde en dan kan er weer een langere periode van droogte zijn en ‘niets voelen’. Op de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk bieden wij de studenten tijdens de studieweekenden een structuur aan, waarin de verschillende aspecten van het geestelijk leven gepraktiseerd en ingeoefend kunnen worden. Centrum van de hele geestelijke vorming is de viering van de Eucharistie. Iedere dag beginnen we met de Eucharistie, met op zaterdag meestal de bisschop in ons midden. Daarnaast bidden we samen het getijdengebed, het gebed van de Kerk. We hebben een spiritueel die in overleg met de bisschop en de andere stafleden van de

opleiding verantwoordelijk is voor een aanbod van geestelijke vorming. De spiritueel houdt inleidingen over bijvoorbeeld het persoonlijk gebed en de dagelijkse Schriftmeditatie. Hij geeft leiding aan stille dagen of verzorgt de jaarlijkse retraite.

Geestelijk leidsman

Ook wordt van de studenten gevraagd om zich gedurende de gehele opleiding te laten begeleiden door een geestelijk leidsman. In principe heeft iedere gelovige de hulp van een andere gelovige nodig om verder te komen op de weg met de Heer. Dit kan de spiritueel van de opleiding zijn, maar ook een priester of religieus buiten de opleiding. Je zou een geestelijk leidsman kunnen omschrijven als een oudere en wijzere broer in het geloof. Het gaat bij een geestelijk leidsman niet om een supergelovige, maar wel om iemand die zelf de weg met de Heer gaat en daarover van binnenuit kan spreken. Hij moet daarenboven goed kunnen luisteren en in staat zijn om anderen te helpen de geesten te onderscheiden: wat komt van de heilige Geest en waar kan en mag ik “ja” op zeggen en wat komt eerder voort uit zelfzucht en eigen belang en heeft niet direct met God van doen.

Nieuwe visie

Wie groeit in de relatie met de Heer gaat als vanzelf op een andere manier naar de wereld en ook naar de Kerk kijken. Hij of zij leert te kijken met de ogen van de Heer en daarmee de tekenen van de tijd te verstaan. Je wordt daardoor een ander mens met een nieuwe visie, die in staat is om uit te maken wat God vandaag van je vraagt, en wat goed is, wat zéér goed is en volmaakt (Vgl. Romeinen 12, 2).

Norbert Schnell
Rector Priester- en Diakenopleiding
Bovendonk

HET GEBED VAN DE GELOVIGEN

Liturgie is wezenlijk verheerlijking van God: in de eredienst erkent de geloofsgemeenschap dat alle eer toekomt aan de Drie-ene God. Maar tegelijkertijd bidden de gelovigen tot God, dat Hij zich erbarmt over zijn mensenvolk. Dat komt op markante wijze tot uitdrukking in de voorbede.

Voor Kerk en wereld

Gebedsintenties ten bate van Kerk en wereld komen van meet af aan voor in het christelijk gebed. Paulus spoorde al aan “gebeden, smekingen, voorbeden en dankzeggingen te verrichten voor alle mensen, voor koningen en alle hooggeplaatsten, opdat wij, ongestoord en rustig, een in alle opzichten godvruchtig en waardig leven kunnen leiden. Dit is goed en welgevallig in het oog van God, onze heiland, die wil dat alle mensen gered worden en tot de kennis van de waarheid komen” (1 Timoteüs 2, 1-4). En in de eerste brief van Clemens (eind eerste eeuw) staat al dat na een soort preek “wij gezamenlijk opstaan en gebeden verrichten”. Geleidelijk aan kreeg dit gebed een min of meer vaste structuur. Later raakte het in onbruik behalve in de liturgie van Goede Vrijdag; door het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) kreeg het weer een vaste plaats in de eucharistie.

Gebedsintenties

Het bidden tot God om verhooring van de intenties gebeurt op menige plaats in de mis. Doorgaans zijn zulke smekingen opgenomen in het tweede deel van de gebeden die de priester uitspreekt; ze worden voorafgegaan door de gebedsoproep “Laat ons bidden”. In de daarop volgende stilte kan ieder in stilte zijn eigen gebedsintenties voor Gods aangezicht brengen. De gebedsstilte fungeert als een soort collecte: de priester verzamelt als het ware de onuitgesproken intenties en vat ze samen in het collecta-gebed, het openingsgebed van de eucharistie. Ook aan het eind van de bereiding van de gave gebeurt iets gelijkaardigs, maar dan heeft de gebedsoproep een uitbreiding: “Bidt, broeders en zusters, dat mijn en uw offer

aanvaard mag worden door God de almachtige Vader”. De gebedsoproep krijgt vlak voor het eucharistisch gebed een inkleuring die helemaal gericht is op het mysterie dat zich direct daarna gaat voltrekken. In plaats van een gebedsstilte voor de gelovigen volgt daarop een intentie die luidop door de aanwezige gelovigen wordt uitgesproken en die eveneens betrekking heeft op het eucharistisch offer: “Moge de Heer dit offer uit uw handen aannemen tot lof en eer van zijn Naam en tot welzijn van heel zijn heilige Kerk.” Daarop bidt de priester het gebed over de gaven.

De voorbede

Voordien, aan het eind van de liturgie van het woord vindt iets gelijkaardigs plaats, maar dan worden de gebedsintenties van en voor de gelovigen het uitvoerigst verwoord, namelijk in het gebed van de gelovigen ofwel het universele gebed, - in het Nederlands meestal aangeduid als de voorbede.

Na de priesterlijke gebedsoproep worden nu door de diaken of één of verschillende andere christengelovigen afzonderlijke intenties uitgesproken. Daarin wordt uitgenodigd om te bidden voor concrete noden van Kerk en wereld. Telkens wordt een bijzondere intentie aangegeven, waarop de gelovigen instemmen met een korte bede die doorgaans luidop gezegd of gezongen wordt (bijvoorbeeld “Heer, onze God, wij bidden U verhoor ons”). Dit is de eigen inbreng, die de voorbede tot het gebed van de gelovigen maakt.

Opbouw van de voorbede

Waarvoor wordt concreet gebeden? Het is voorzien dat de intenties worden gecentreerd rond een viertal onderwerpen. 1) Allereerst wordt gebeden voor de noden van de universele Kerk, bijvoorbeeld voor de paus, bisschoppen en priesters, voor de missie, de eenheid van de christenen, voor roepingen. 2) De tweede intentie heeft betrekking op openbare aangelegenheden van natie en wereld, bijvoorbeeld voor de vrede, voor regeringsleiders, voor een goede oogst, enzovoort. 3) De derde bede

vraagt Gods genade voor hen die gebukt gaan onder armoede of moeilijkheden, bijvoorbeeld voor wie vervolgd worden, voor werklozen, zwakken en zieken. 4) De laatste intentie heeft betrekking op de plaatselijke samenkomst van de gelovigen, bijvoorbeeld voor dopelingen, vormelingen, eerste-communicanten, huwend en overledenen, alsook voor evangeliserende acties in de eigen gemeenschap.

Onuitgesproken en uitgesproken gebeden

De eucharistie bestaat uit twee grote delen, die elk uitlopen op een uitdrukkelijk gebed: aan het eind van de liturgie van het woord is dat de voorbede, en aan het eind van de eucharistische liturgie het gebed na de communie, wanneer de afzonderlijke intenties van de communicanten en andere gelovigen worden samengevat in het slotgebed van de mis. Ook de openingsritus kende zulk afsluitende gebed, waarin de celebrant na de gebedsstilte de onuitgesproken intenties samenvat en tot God de Vader richt.

De bereiding van de gaven wordt - zoals aangegeven - ook afgesloten met een priesterlijk gebed, waarin de gelovigen de intentie voor dat ogenblik hebben verwoord.

Het gaat in de eucharistie dus niet alleen erom, dat er intenties van de gelovigen voor Kerk en wereld weerklinken; deze intenties worden telkens opgenomen in de conclusie van een deel van de eucharistie. Het liturgisch handelen van de Kerk loopt uit op een gebedsact waarin de priester de al dan niet luidop uitgesproken bedden van de gelovigen samenvat en aan God aanbiedt.

Juist omdat de voorbede hoort bij het slotgebed van de liturgie van het woord, is het zinvol, dat in de intenties iets doorklinkt van het woord van God dat in de voorafgaande schriftlezingen werd verkondigd.

J. Hermans
Secretaris Nationale Raad voor Liturgie

ROZENKRANS VOOR JONG EN OUD

De rozenkrans behoort tot de populairste gebedsvormen binnen de Rooms-katholieke Kerk. De ouderen kennen nog het traditionele rozenkransgebed in de meimaand en in de oktobermaand. Onder jongeren zijn er die de waarde van dit gebed weer herontdekken.

In de voorbereiding op de Wereldjongerendagen heeft de rozenkrans een eigen plaats gekregen. De deelnemers verkochten, om hun reis te betalen, zelfgemaakte tientjes van de rozenkrans voor 10 euro onder het motto 'een tientje voor een tientje'. Dit deden ze op verschillende plaatsen in het bisdom, zo ook in Zegge, het bekende Maria-oord in het bisdom Breda.

De herhaling van gebeden

Gedurende de meimaand pelgrimeren meer dan 10.000 mensen naar Zegge. Zo ook Dia Thijs uit Bosschenhoofd. "Ik kom hier iedere meimaand," vertelt ze. "Elke dinsdag is hier een viering in de kapel. Ook op zondag ben ik present." Ze vindt het in Zegge altijd mooi. "Het is wel zo dat ik kijk wie de heilige Mis celebreert en wie er preekt. Ik vind het

belangrijk dat de priester iets meegeeft." Ze bidt de rozenkrans. "Juist de herhaling van gebeden vind ik mooi en geeft me rust." Ze heeft de Mariaverering van huis uit meegekregen en ook kunnen doorgeven aan haar kinderen. "Mijn kleindochter is onlangs in de Kapelberg bij Roosendaal gedoopt. Ze is toevertrouwd aan de mantel van Maria."

Frans Peeters uit Roosendaal is ook in Zegge aanwezig. "Eigenlijk is de rozenkrans iets van vroeger," vindt hij. "Toen baden we hem op de knieën. Nu is hij eigenlijk uit ons dagelijks patroon verdwenen. Ik bid hem eigenlijk alleen als we met de Emmaüsparochie op bedevaart zijn. Hier in Zegge doet me dit wel iets maar andere vormen van bezinning raken mij ook. Zo kijk ik graag naar het TV-programma de Wandeling. Dit zet mij steeds aan het denken."

Nieuw geleerd

De jongeren die de tientjes verkopen hebben hun ervaring met de rozenkrans. Robert-Jan Boogaard uit Werkendam ging voor de eerste keer naar de Wereldjongerendagen. "Ik heb dit gebed pas leren

kennen tijdens het Adventsscollege," zegt hij. "Dat stond vorig jaar in het teken van Maria. Daar hebben we samen dit gebed geleerd. Het was voor mij wat onwennig," bekent hij. Hij heeft wel herinneringen aan de rozenkrans. "Als ik hem bid, voel ik dat mijn opa heel dichtbij is. Hij droeg altijd een rozenkrans op zak."

"Ze kennen de traditie niet," beaamt Nancy van der Zande, de jongerenwerkster van het bisdom. "Als ze hem leren kennen, vinden ze het mooi. Het gebed geeft hun rust. We bidden de rozenkrans soms wel voor onze maandelijkse jongerenviering."

Tessa Engelhard uit Roosendaal valt haar bij. "Veel jongeren kennen de rozenkrans niet. Het is niet praktisch om uit een boekje dit gebed te bidden." Tessa heeft de rozenkrans ontdekt in haar vorige parochie in Pijnacker. "Daar was een gebedsgroepje en op een gegeven moment werd ik uitgenodigd mee te doen. We kwamen elke donderdag bij elkaar. Al doende leert men. Op een gegeven moment werd ik ook gevraagd een tientje voor te bidden. Het was voor mij een mooie manier om bij Kerk en

geloof betrokken te raken." Nu bidt ze hem af en toe, niet dagelijks. "Wel tijdens het autorijden of wandelen. Het is een mooie vorm van meditatie."

Samenvatting van geloof

Stan van Ommen uit Hoeven is wel vertrouwd met deze gebedsvorm. Hij studeert theologie en neemt regelmatig deel aan bedevaarten. Daaraan bewaart hij bijzondere herinneringen. "Vorig jaar liep ik stage in Lourdes. Daar trekt dagelijks de lichtprocessie. Na de processie gingen we altijd wat drinken en daarna met een groepje naar de grot om te bidden. Afhankelijk van de vermoeidheid bad ik dan de volledige rozenkrans." Stan verduidelijkt wat hij bedoelt. "Traditioneel telt de rozenkrans verschillende cycli van geheimen. We kennen de blijde, de droevige en de glorievolle geheimen. In 2002 voegde paus Johannes Paulus II hieraan de geheimen van het licht toe. Meestal bidt iemand één serie."

"De rozenkrans is eigenlijk een samenvatting van ons geloof," vindt Stan. "Bij het bidden van de blijde geheimen

overweeg je de menswording van Christus. Vroeger volgden de droevige geheimen. Paus Johannes Paulus II vond het vreemd dat je bij het bidden van de rozenkrans nooit stil stond bij het openbare leven van de Heer. Daarom heeft hij de geheimen van het licht toegevoegd. In deze cyclus staat het openbare leven van de Heer centraal. Bij de droevige geheimen mediteer je over het lijden en sterven van Jezus Christus. Je sluit de rozenkrans af met de glorievolle geheimen. Bij deze geheimen denk je na over de verrijzenis en de verheerlijking van Christus en Maria. In Lourdes zijn deze geheimen voor mij gaan leven." Stan gaat dan ook graag naar de rozenkransbasiliek. "In deze basiliek wordt het leven van zowel Jezus als Maria verbeeld. Je kijkt als het ware door de ogen van Maria heen." Stan bidt ook thuis de rozenkrans. "De cadans en het ritme geven je rust. Als ik ga wandelen, bid ik in stilte de rozenkrans. Voor mij is het een waardevolle meditatie."

Hans de Jong

STILTERE TRAITES VAN FOYER DE CHARITÉ

Voor het onderhouden van je geestelijk leven kun je op retraite gaan. Priesters en diakens in het bisdom van Breda nemen jaarlijks deel aan een retraite (dit wordt aanbevolen door de Kerk), en ook voor leken is er volop aanbod. Een van de mogelijkheden zijn de retraites van Foyer de Charité.

Foyers de Charité zijn gemeenschappen van mannen en vrouwen die willen leven vanuit de genade van het doopsel. De gemeenschappen willen in het licht van het evangelie de liefde tot de naaste en de liefde van en voor God beleven. En die liefde van God ook doorgeven. Daartoe bieden Foyers de Charité retraites in stilte aan.

Retraites in stilte

“Onze stichteres, Marthe Robin, heeft van de Heer de uitnodiging gekregen om in een tijd waarin de westerse wereld steeds meer een ‘woestijn’ dreigt te worden, oases te stichten,” vertelt André Pierik. Hij is als priester verbonden aan de Foyer de Charité in Thorn. “Dat willen onze huizen zijn: plekken waar mensen de kans hebben om in de stilte de schoonheid van God te ontdekken. We geven fundamentele retraites, waarin we aan de hand van bijbelteksten de rijkdom van ons geloof verkondigen. Biddend omgaan met het Woord van God!”

De deelnemers aan deze retraites delen in het gezins- en gebedsleven van de gemeenschap, en ontvangen geloofs-onderricht door de verkondiging van de priester. Deze wordt hierin gesteund door het gebed en werk van de leden van de Foyergemeenschap.

Mirjam van Rijn woont in Etten-Leur. Ze is lang actief geweest binnen de Charismatische Vernieuwing. “Na een twintigtal jaren binnen deze beweging

actief te zijn geweest, ben ik werkzaam geworden in de plaatselijke parochie én de maatschappij,” vertelt ze. De behoefte aan bezinning is blijven bestaan. Deze zoekt en vindt Mirjam onder andere bij de Foyer de Charité. “Al vele jaren kom ik daar en volg ik retraites. Deze zijn in volledig stilzwijgen. Ik ben de stilte gaan waarderen. Dit was voor mij een groei-proces,” bekent ze. “Het is goed om regelmatig de stilte in te gaan. Het behoedt je voor impulsiviteit en het volgen van de waan van de dag. In die zin zou het goed zijn dat al vanaf de basisschool meditatie een schoolvak is.”

“Stilte is ruimte maken,” vertelt André Pierik. “In onze drukke wereld, waar zoveel lawaai is, waar we met zoveel bezig zijn, is het niet altijd gemakkelijk om innerlijk ruimte te houden voor Hem, die de eerste plaats zou mogen hebben. De uiterlijke stilte die ons huis biedt, geeft kansen om innerlijk stiller te worden. God wil mij ontmoeten midden in het leven, daar waar ik sta. En door alle drukte van buiten weet ik soms niet eens zo precies waar ik zelf sta. Doordat het van buiten stiller wordt, word ik me meer bewust wat er in mij allemaal leeft. God gelooft in mij en gelooft ook dat er in mij iets kan groeien. Zijn verlossende liefde wil steeds dieper doorwerken in alle facetten van mijn leven.”

Mirjam legt uit hoe de retraite in haar werk gaat. “Het kan een dag, een weekend of zelfs een week duren. De Foyervader geeft drie keer per dag een inleiding over een bijbeltekst. Daarna ga je de stilte in en overweeg je wat deze tekst jou te zeggen heeft.”

Gezinsleven

André Pierik: “Foyer is een Frans woord en betekent ‘gezin’, maar ook ‘vuurhaard’. Als naam voor ons huis is het ook een

verwijzing naar het geheim van de heilige Geest in ons. Het betekent dat we door ons christen zijn iets van het vuur van Gods liefde zichtbaar mogen maken in deze wereld. Wij doen dat hier als lekgemeenschap, waarbij de priester de vader is en Maria de moeder. Samen willen wij zoals de eerste christenen het materiële en het geestelijke delen.”

“Het stadje Thorn vormt een mooie omgeving,” vertelt Mirjam, die het leven van de Foyer schetst. “De leden van de Foyer zijn erg hartelijk. Ze zijn ongehuwde leken. Ieder heeft een eigen taak binnen de Foyer en zo vormen ze een gezin. Het gezin staat onder leiding van de Foyervader. Hij is altijd een priester. Maria is de moeder van de familie. Ze zijn geschoold om datgene wat in geloof en meditatie ontvangen is aan anderen door te geven.” Zoals gezegd, het hoort tot het wezen van de Foyer dat je in de stilte God zoekt. Dit doet de Foyer in de geest van Maria die ook alles bewaarde in haar hart.

Een koninklijk geslacht van priesters

André Pierik: “Wij willen als huis getuigen hoe mooi het christelijk leven is. We hopen dat mensen hier in de stilte God dieper ontdekken, de kracht van het gebed herontdekken en zo als blijere mensen in het leven kunnen staan. Wij geven alleen maar retraites die gericht zijn op God. Wij willen de mensen in de stilte altijd richten op God, opdat zijn Geest ons leven steeds meer zou mogen dragen. De katholieke traditie kent het feest van Christus Koning. Hij is werkelijk de enige Koning die mij volledig mens laat worden. Die mij geroepen heeft ‘tot een koninklijk geslacht van priesters’ zoals de Schrift dat zelf zo mooi zegt! Dus doordat je Hem Koning laat zijn, word je zelf een mooi iemand.”

Hans de Jong & Daphne van Rosendaal

KERK IN DE STEIGERS

H. BONIFACIUSKERK IN KWADENDAMME

Wie op 7 juni 2013 het Geloofsfeest van het vicariaat Middelburg bezocht, heeft kennis kunnen maken met de H. Bonifaciuskerk in Kwadendamme. Voor de eucharistieviering kon men kijken naar de fraaie ramen boven het hoofdaltaar en de mooie kruisweg waarover vicaris Verbeek een meditatieboek heeft geschreven.

De parochie Kwadendamme is in 1801 gesticht. Na de hervorming werd Zuid-Beveland bediend door de Landspastoor die in Goes woonde. De landspastoor werkte feitelijk in de hele Zak van Zuid-Beveland. Toen de Fransen kwamen kregen de katholieken hun vrijheid en konden er vaste plaatsen aangewezen worden, waar de katholieken konden samenkomen. Een van die plaatsen was Kwadendamme. Daar verrees in 1801 een kerk, toegewijd aan de heilige Bonifacius. Een eeuw later was deze bouwvallig. De toenmalige pastoor, A. van Rijn, gaf architect P. van Genk te Etten-Leur de opdracht een nieuwe kerk te ontwerpen.

Hij bouwde een mooie eenbeukige neogotische kerk met een westtoren. Het werk werd uitgevoerd door de aannemers L. Peeters uit Kwadendamme en C. Engelbert uit 's-Heerenhoek. Mgr. C. Bottemanne, de bisschop van Haarlem, wijdde de kerk op 29 september 1902. Een week later, op 7 oktober 1902, nam men de kerk in gebruik. Niet toevallig viel dit samen met het zilveren priesterfeest van de bouwpastoor.

Sinds 1974 is de kerk een geregistreerd Rijksmonument. Monumentenzorg was vooral onder de indruk van het interieur en de originele beschilderingen. In de kerk bevinden zich symbolische schilderijen boven de staties van de kruisweg. Deze symbolen verwijzen naar het lijden van Christus. Boven het Joseph altaar zien we bijvoorbeeld een afbeelding van een passer en een beitel met winkelhaak. In de absis van het priesterkoor bevinden zich glas-in-loodramen. In de bovenste panelen zijn passages uit de heilsgeschiedenis

te zien. Daaronder maken de gelovigen kennis met verschillende heiligen. Zo leidt het kerkgebouw mensen binnen in de wereld van het geloof. Zeventien jaar na de wijding, op 4 december 1919, bracht een windhoos zware schade toe aan de toren. De spits werd letterlijk van de toren getild en kwam neer op de pastorie. Midden jaren tachtig zijn met subsidies van de gemeente Borssele en de provincie Zeeland noodzakelijke instandhoudingswerkzaamheden uitgevoerd. Met behulp van rijkssubsidie is de toren in 1990 grondig gerestaureerd. Daarna is er een meerjarenonderhoudsplan opgesteld waaruit nog werkzaamheden aan daken, goten en ramen aan de rechterzijde van de kerk zijn uitgevoerd en aan de ramen in de linkerzijde van schip en transept. Op dit moment worden met subsidies nog een aantal instandhoudingswerkzaamheden aan daken, goten en glas-in-loodramen uitgevoerd.

Hans de Jong & Frank van der Linden

'IK ANTWOORD OP WAT U IN MIJN HART HEBT GELEGD' WWW.ROEPING.NU Matteus 25, 14 - Matteus 10, 8b

JOUW TALENTEN VAN GOD NIET VOOR JEZELF HOUDEN

priesterworden@bisdombreda.nl
076 5223444

'Bisdom van Breda Opleidingsfonds Priesters en Diakens'
Banknr. 1027.79.147

PRIESTER WORDEN.

Schilders- en afwerkingsbedrijf

franse bv

Johan Frisostraat 26
4434 AC Kwadendamme

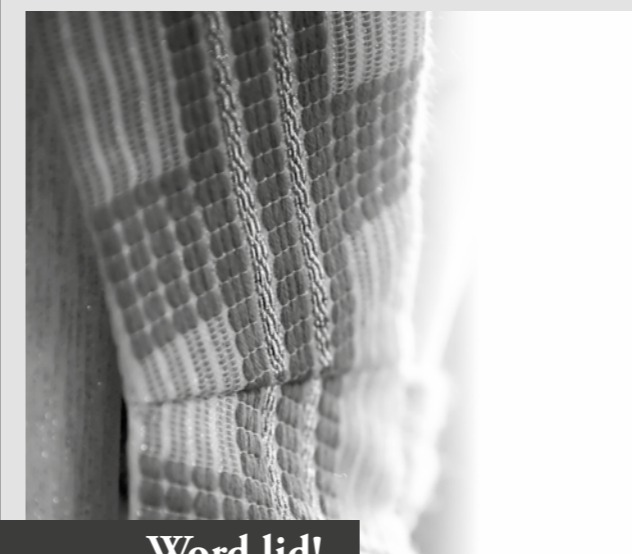
Telefoon: (0113)-64 93 61

Fax: (0113)-64 97 77

internet: www.schildersbedrijffranse.nl

E-mail: fransebv@zeelandnet.nl

Meer dan een kleurtje

Word lid!

Gebedskring roepingen bisdom van Breda.

Alles wat ons bezighoudt mogen wij in gebed voorleggen aan God. Ook de vraag om arbeiders die het dienstwerk in de Kerk op zich willen nemen.

Speciaal in het jaar van de priesters (2009-2010) startte in het bisdom van Breda een gebedskring voor roepingen tot priester, diaken en roepingen tot het religieuze leven.

Leden van de gebedskring worden elk jaar persoonlijk uitgenodigd voor het gebed op roepingszondag. Leden ontvangen ook informatie over de Priester- en diakenopleiding Bovendonk, waarvoor in het bijzonder om gebed wordt gevraagd.

De eerstvolgende bijeenkomsten van de gebedskring roepingen zijn vespervieringen op **zondag 24 november 2013 en roepingszondag 11 mei 2014 om 17.00 uur** in de H. Antoniuskathedraal in Breda.

E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl • T 076 52 23 444

**PRIESTER OF DIAKEN WORDEN
VANUIT JE BEROEP!**

Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Informatie over deze deeltijdopleiding:
T 0165 504277
E info@pdob.nl
I www.pdob.nl

Hofstraat 8 - 4741 AK Hoeven

Uw gift is welkom op bankgiro 25.80.680
t.n.v. Stichting PDOB te Breda

de Bonth van Hulsten

wij maken het

**J. Nepomucenuskerk
Woudrichem**

Postbus 115 - 5250 AC Vlijmen
www.bonthvanhulsten.nl

Hernieuwde bekering en herontdekking van het geloof met het oog op het getuigenis van christenen in de wereld!

JAAR VAN HET GELOOF!

11 OKTOBER 2012 - 24 NOVEMBER 2013

*“Christus zendt ons vandaag evenals toen uit
over de wegen van de wereld
om zijn evangelie te verkondigen
aan alle volken van de aarde.”*

www.jaarvanhetgeloof.nl

Paus Benedictus XVI (Mat. 28, 19)

